

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

În pag. 6-a:

Secreful vieții și al morții

12 pagini - 1 leu

**Focul l-a făcut
pe om?**

**„Feminizarea”
societății?**

Avioanele supersonice și... era glaciară

11

ANUL XXVI
(1304)
13 MARTIE 1970

Focul l-a ajutat pe om să se ridice deasupra lumii animale, l-a apărat de fiare, l-a salvat de la îngheț, a schimbat modul de viață al strămoșilor noștri îndepărtați. De

aceea, rolul focului în evoluția omului a reținut atenția multor cercetători care, pe baza studiilor făcute, au ajuns la o sumă de concluzii de primă însemnătate. Iată câteva din ele, la care s-a ajuns în ultimii ani.

Documentar

FOCUL L-A FĂCUT PE OM ?

Focul a jucat în evoluția omului un rol de maximă importanță. Fiind prima forță naturală supusă de om, el a simbolizat proclamarea unui nou gen de independență biologică. În loc să se adapteze el mediului înconjurător, strămoșul nostru primitiv a început să adapteze focul la nevoile sale. Cele mai noi investigații asupra problemei au în vedere mai cu seamă transformările pe care le-a suferit omul după ce a devenit stăpîn pe foc. Psihologul Kurt Richter, de pildă, socotește că stăpînirea focului a influențat nu numai deprinderile omului primitiv, ci și structura creierului său. Evoluția capacității sale de a cunoaște și a-și împărtăși cunoștințele.

În ultimii ani au fost adunate noi date despre rolul focului în epoca preistorică. Ele au fost revelate de săpături care urmăreau să descopere fire de legătură pierdute de multe, foarte multe generații.

Cea mai veche vatră din lume (cunoscută pînă acum) a fost descoperită, absolut întâmplător, acum cîțiva ani în sudul Franței. Pe șantierul unei șosele din valea riului Durance, nu departe de Marsilia au fost scoase la iveală, în urma unei explozii, niște galerii ale unei peșteri surpate. Printre resturile de calcar au fost descoperite o sumedenie de oase vechi. Descoperirea a reținut atenția unui grup de cercetători, în frunte cu Eugène Bonifaix, colaborator științific al Institutului de paleontologie din Paris. În urma unor săpături făcute la adîncime de 13 metri, ei au descoperit urmele unor focuri la care se încălziseră cîndva oameni. Cercetări preliminare au stabilit că focurile datau de acum 750 000 de ani. Nu au izbutit să dea și de urmele foștilor stăpîni ai acelor focuri. Dar judecînd după rezultatele altor săpături, se poate bănui că aceștia au putut fi cei dintîi reprezentanți ai lui homo erectus (pitecantropii), prin urmare cele dintîi ființe pe care specialiștii le consideră oameni.

● Prometeu și vulcanii

Rezultatele săpăturilor din valea Olduway (Tanzania) par să sugereze că în Africa Răsăriteană ar fi apărut ființe asemănătoare cu homo erectus acum circa un milion de ani și că, după un timp, o parte din ei ar fi pornit spre nord. Cauzele acestei migrații nu sînt cunoscute. Un singur lucru e cert, anume că nu foamea i-a pus pe drumuri dat fiind că pe atunci continentul african cunoștea în întregimea lui o fantastică bogăție a faunei, așa cum astăzi mai există doar în marile rezervații. Cauza migrației a putut fi, de aceea, mai degrabă un proces neprevăzut. Ea a putut fi determinată, de pildă, de instaurarea perioadei glaciare. Se știe că formarea gigantilor ghețari care înaintau dinspre nord a influențat clima întregii planete, contribuind indirect și la deplasarea geografică a locuitorilor ei. Printre altele, pe continentul african s-au intensificat precipitațiile. Deșertul de nestrăbătut a fost înlocuit de stepe, savane și lacuri care au făcut posibile peregrinările prin Sahara. În plus, stratul de gheață polară în continuă creștere a prins în „captiveitate” uriașe cantități de apă. Această împrejurare a dus la scăderea nivelului multor mări, între care și acela al Mediteranei din care cauză Africa și Europa au fost legate prin poduri naturale în Gibraltar și, după cît se pare, în regiunea Tunis — Sicilia — Apenini.

Omul primitiv a putut trece deci din Africa Răsăriteană în sudul Franței și undeva în cursul acestui lung drum străbătut cu piciorul timp de trei sau patru milenii a învățat să folosească focul. La început l-a folosit, aproape sigur, numai pentru a se încălzi. Cu mult înainte de a-l fi obligat să-i slujească, omul se mulțumea numai să trăiască și să moară lângă foc.

Cu toate eforturile arheologilor, în Africa n-au fost găsite urme de ve-

tre preistorice. În condițiile climatice de acolo omul nu simțea, probabil, nevoia să se încălzească. Focul a apărut abia în perioada răcirii climei și numai în regiuni mai reci, cum era și valea riului Durance, învecinată cu ghețarii Alpilor. Cu alte cuvinte, omul preistoric a recurs la ajutorul focului numai atunci cînd împrejurările i-au impus-o. La început, l-a primit de-a gata, din surse naturale. Evident, nimeni nu mai crede astăzi, așa cum credeau cîndva strămoșii noștri, că Prometeu a furat focul de pe muntele Olimp ca să-l dea oamenilor. Dar străvechea credință avea totuși un temei, anume că la început principala sursă de foc trebuie să fi fost vulcanii.

Primitivii își alegeau locurile de popas cît mai aproape de sursele de foc. Și pentru că le da căldură, focul era pentru ei o bogăție naturală tot atît de prețioasă ca animalele, apa și acoperămintul de deasupra capului.

● Locatarii principali ai peșterilor

Treptat-treptat focul a încetat să mai fie numai sursă de căldură.

La început omul a primit focul de-a gata, din surse naturale.

Pe vremea aceea omul nu era de fel făptura cea mai puternică din împărăția animalelor. Temător de fiare, era mereu cu ochii în patru la ele. Așa a observat, într-o bună zi, că animalele se tem de scinte. Constatarea i-a sugerat că ar putea alunga fiarele zvîrlind în ele cu tăciuni incinși. Mai tirziu a început să folosească focul în scopuri mai agresive, trecînd de la apărare la atac.

După ce a îmblînzit focul, omul a învățat să-l alunge din peșteri pe ceilalți locatari, devenind cu timpul principalul lor locatar. Mărturii în acest sens ne-au adus săpăturile care au dat la iveală așezarea faimosului Sinanthropus pechinensis (un strămoș al omului ale cărui urme au fost descoperite în peștera Șu-Ku-Tan de lângă Pekin). Datînd de acum circa 400 000 de ani, așezarea a fost aflată la o adîncime de circa 49 de metri. În straturile mai adînci, din perioade anterioare, s-au găsit numai oase de tigru, de hienă și de animale care căzuseră victime celei din urmă. Acest lucru atestă că, într-o anumită perioadă, omul a izbutit să devină unicul stăpîn al peșterii. Straturile adînci povestesc parcă de lupta îndrăjită dintre om și animale pentru cucerirea adăpostului, luptă care se încheia cînd în favoarea omului, cînd în favoarea animalelor. În straturile din perioadele mai tirzii, tabloul se schimbă: omul devine o dată pentru totdeauna victorios.

Tot în aceste straturi s-au descoperit și resturi de mangal, oase arse și alte urme de foc. Dar nu numai focul alungase animalele din peșteră. În acea vreme omul devenise el însuși fiara cea mai de temut.

Așadar, mulțumită focului omul s-a despărțit de restul lumii animale, devenind treptat stăpînul universului înconjurător.

Cam din aceeași perioadă datează, după părerea specialiștilor, și actul de naștere al artei culinare. Prepararea regulată a bucatelor a contribuit, se pare, la modificarea trăsăturilor feței oamenilor primitivi, fiind începutul unei adevărate reacții în lanț. Datorită hranei mai moi, fălcile au încetat să se mai încordeze peste măsură, iar mușchii maxilarului și molarii s-au micșorat. Acest proces a influențat, la rîndul lui, structura cutiei craniene. Micșorarea mușchilor a dus la modificarea tuturor trăsăturilor feții. Oasele craniului s-au subțiat și, drept urmare, volumul creierului a putut să crească. Apoi s-au înregistrat modificări psihice și fizice corespunzătoare. Tot prepararea hranei a contribuit, fără îndoială, și la „educarea” răbdării și a priceperii omului de a-și dirija acțiunile.

Evoluția omului a însemnat renunțarea la deprinderi mecanice în favoarea unei continue adaptabilități. Această însușire s-a format în curs de multe milenii. După ce a cunoscut focul omul s-a debarasat de ciclul de 12 ore de somn și veghe. Păzirea și menținerea focului trebuiau făcute în afara ciclurilor. Oamenii trebuiau fie să păzească focul toată noaptea fără întrerupere, fie să se trezească din cînd în cînd spre a se convinge că nu s-a stins.

Utilizarea focului a trezit astfel în om un nou tip de autocontrol — capacitatea de a rămîne treaz atunci cînd trebuia, deși un ceasornic intern îi dicta altfel. O oră-două furate somnului însemna că și focul va arde mai mult. Fiarelor înfometate nu le răminea decît să-și caute o pradă mai vulnerabilă. Indivizii care izbuteau să rămînă treji mai multă vreme decît semenii lor își prelungeau viața, aveau și mai mulți copii și, pînă la urmă, au alcătuit majoritatea populației preistorice. Evoluția a influențat astfel favorabil grupurile de oameni bine apărate și le-a nimicit pe celelalte.

Trebuie să mai observăm, însă, că ceasornicele interne n-au fost desființate și nici măcar oprite. Ele continuă să ticăie în noi amintindu-ne parcă de zilele cînd străbunii noștri nu cunoșteau focul și trăiau ca niște animale între animale. Și se fac și azi simțite în împrejurări speciale cum ar fi, de pildă, tulburările psihice. Indivizii cu stări depresive trec bruște și fără control de la o stare la alta.

● Izvoarele artei

Transportînd focul în locuința lui, omul și-a creat și o zi artificială care nu mai depindea în exclusivitate de razele Soarelui. Cînd se lăsa întunericul el avea acum la îndemînă cîteva ore în care putea medita asupra faptelor și acțiunilor sale devenite tot mai complexe.

Iar o dată cu interpretarea mai largă a lumii de către omul primitiv i s-a perfecționat și limba, principalul mijloc de comunicare între oameni. În cursul vînturilor ori seara, în jurul focului, oamenii își puteau împărtăși multe.

În sfîrșit, focul a jucat un anume rol și în nașterea artei și a vechilor ritualuri religioase. Luminîndu-și drumul cu făclii, vînătorii preistorici pătrundeau în adîncul peșterilor și acopereau pereții cu desene și sculpturi de animale. Alteori se adunau în jurul focului și executau la lumina lui ritualuri ale căror scopuri le putem deocamdată numai bănui. Pentru toate acestea, cunoașterea începuturilor folosirii focului constituie un indiciu caracteristic al devenirii omului.

Prin îmblînzirea focului, omul a făcut astfel un mare pas înainte spre propria-i civilizație.

● În fiecare din noi ticăie un ceas

Cînd apar noi norme de comportare, devine obligatorie renunțarea la cele vechi. Nu este, de aceea, exclus ca una din cele mai importante consecințe ale descoperirii focului să fi fost modificarea unuia din ritmurile fundamentale ale vieții.

Existența tuturor animalelor este strîns legată de un fenomen repetat la infinit: răsăritul și apusul soarelui. Animalele se trezesc în zori și adorm în amurg. Dar natura acestei dependențe este infinit mai profundă decît simpla reacție la lumina solară. Multe animale înclină să-și mențină ciclurile normale de odihnă și veghe chiar atunci cînd cerul este acoperit de nori ori sînt ținute în încăperi luminate în permanență.

Aceste observații dovedesc existența unui mecanism orar intern, a unor ceasornice „montate în organism” care țin evidența secundelor și „înștiințază” organismul cînd să se culce și cînd să se trezească. Se crede că undeva în adîncul creierului ar exista un grup de celule nervoase care ar reglementa temperatura și alte procese automate.

documenta.

documentar docum
entar documentar du
documentar document
mentar documentar docu
ar documentar documentar docu
ar documentar documentar docu
mentar documentar docu

URBANISTICĂ

Un milion de mașini noi și complicatele lor probleme

Vladimir Promislov

Pentru următorii cinci ani, Moscova se pregătește să primească un milion de noi automobile. În același timp, ea se pregătește pentru o mare dezvoltare a serviciilor sale publice, lărgind, printre altele, de aproape trei ori traseul liniilor de metro.

Cum e lesne de înțeles, problemele legate de afluxul unui milion de noi autovehicule nu vor fi deloc simple căci, de fapt, vorba, nici mai mult, nici mai puțin, decât de a multiplica de șase ori parcul de mașini aflate actualmente în circulație (acum, la Moscova sînt înregistrate două sute de mii de vehicule) și de a pune la punct vasta gamă de servicii aferente.

În primul rînd se va începe însă — așa cum a arătat Vladimir Promislov, președintele Comitetului executiv al

Moscova au o lungime de 136 de kilometri. Pentru viitorul apropiat se prevede prelungirea lor cu încă 200 de kilometri. Cum, în momentul de față, administrația metroului are un beneficiu anual de circa douăzeci de milioane de ruble, se scontează că ea va putea suporta, în bună parte, investițiile reclamate de considerabila mărire a rețelei de transport subteran. Numărul liniilor de autobuze va fi și el sporit o dată cu frecvența trecerii vehiculelor prin stații. Tramvaiele, în schimb, vor fi complet scoase din centru, spre a îmbunătăți legăturile la periferii, unde vor ajunge, de altfel, noile linii de metro.

Astăzi, serviciile de transport public din Moscova au un trafic mediu de treisprezece milioane de călători pe zi — cam două călătorii pe cap de locuitor. Viitoarea politică a traficului urban va trebui să țină seama atît de dezvoltarea acestuia, cît și de creșterea populației.

Așadar, probleme dificile, dar nu insolubile — cum a ținut să precizeze Vladimir Promislov. Și pentru a da un exemplu de felul cum înțelege Sovietul orașencesc să se achite de ele, el a citat, între altele, chestiunea candidaturii Moscovei pentru organizarea Jocurilor Olimpice din 1976. Se știe că Moscova se află în concurență cu Montreal și Los Angeles, care și-au depus și ele candidatura. În ce privește instalațiile sportive — a arătat V. Promislov — capitala sovietică ar putea adăposti chiar și acum o Olimpiadă. Nerezolvată încă este problema rețelei de hoteluri — ținînd seama că Olimpiadele aduc în medie un aflus de circa trei sute de mii de turiști „stabili”. „Dar pînă în 1976 — a arătat V. Promislov — e destul timp, iar construcția de instalații hoteliere va cunoaște un ritm viu și fără Olimpiadă. Dacă va trebui să organizăm a 21-a Olimpiadă, ea va fi însă un stimulent spre a accelera tempo-ul”.

Fotografia săptămîinii

Zi de martie în Sahalin

tii. Pentru aflarea răspunsului, în incinta unui institut de cercetări din Kiev a fost organizat un fel de atelier de modă a clădirilor. El amintește de o casă de modă, descrisă de Stanislav Lem într-un roman de-al lui, în care materialele de îmbrăcăminte erau păstrate în sticle, iar hainele erau „confectionate” cu ajutorul unui pulverizator.

Știința n-a descoperit încă un asemenea procedeu de îmbrăcare a oamenilor. Dar casele le poate „înveșmînta” astfel. Îmbrăcămîntea lor e păstrată în sticle, sub formă de lichid transparent; este vorba de un compus silico-organic care poate fi polimetilsiloxan sau polimetilhidrosiloxan. Lichidul e pulverizat pe clădiri și în 24 de ore îmbrăcămîntea e gata. După ce se usucă, pe pereți rămîne o peliculă fină, invizibilă. Dar faptul că e atît de subțire n-o împiedică să țină piept intemperțiilor.

Molecula unui compus silico-organic are două fețe. Una — un radical hidrofîl, adică mare iubitor de apă, este atras de materialul de construcție ca de un magnet și se unește cu el prin legături chimice foarte strînse. Cealaltă este hidrofobă și fiind îndreptată spre exterior nu lasă apa să se infiltreze și să se întindă pe pereți. De aceea ploaia se adună în picături mari și cade jos.

Acum cîțiva ani a avut loc la Kiev o consfătuire la care a fost prezentată perlita, un material de construcție cu multe calități dar și un mare defect — înghițea lacomă apa. Tot atunci s-a hotărît ca perlitei (și altor materiale de construcție) să i se imprime o proprietate nouă, impermeabilitatea.

Pentru început a fost impermeabilizat palatul sporturilor din Kiev. A urmat la rînd gara fluvială și stațiile de metrou. După care s-a ajuns la casele de locuit. Compușii silico-organici s-au dovedit un mijloc ideal de protecție împotriva umezelii. Urmează ca într-un viitor apropiat același tratament să fie aplicat și unor edificii din mediul rural.

Peliculele impermeabile protejează pereții și împotriva prafului. De remarcat că ele opresc numai umezeala, nu și aerul. Acesta pătrunde nestingherit în pereții care respiră în voie și sub stratul hidrofob.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Haine de ploaie pentru pereți

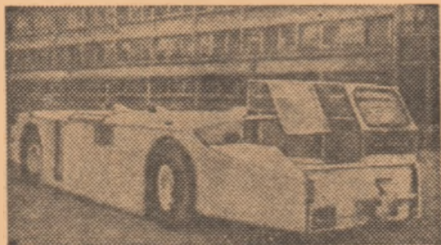
Se știe că picăturile de apă pot scobi piatra — nu datorită forței lor, ci frecvenței cu care cad. Este un proces lent dar sigur care învinge chier cele mai dure roci. În ce privește materialele poroase: betonul spongios, silicalcitul sau calcarul, ele opun o rezistență foarte mică. Apa pătrunde ușor în capilarele lor și, înghițind acolo, distruge materialul. Nu s-ar putea totuși găsi o metodă de protecție a caselor împotriva ploii și zăpezii? s-au întrebat specialiștii.

AVIAȚIE

Tractoare pentru giganți

Manevrarea la sol a avioanelor din noua generație de aparate care vor deservi curînd liniile internaționale (ca, de pildă, supersonicul sovietic „Tu-144”) va ridica probleme foarte complicate. Într-adevăr, aceste tipuri de gigantice aparate de zbor vor fi foarte greu de manevrat de actualul echipament de sol al aeroporturilor, mai ales atunci cînd vor trebui remorcate — nu atît la scoaterea din hangare, cit la degajarea de turnurile de acces prin care pasagerii se imbarcă sau debarcă. În acest caz tractorul care va face operația de remorcare se va afla sub carlingă. Dar, odată încărcat cu carburant, măruri și pasageri, la greutatea de circa 400 de tone a avionului se vor mai adăuga 10 000 de kg., degajate de motoarele pornite la ralenti.

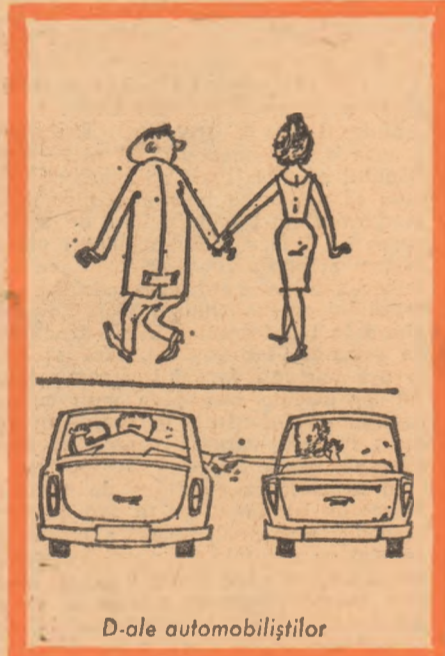
Aceste condiții de lucru vor necesita un tractor cu forme turtite care să nu depășească 1,52 metri în înălțime, 3 în lățime și 9 în lungime și care să aibă, totuși, o greutate de aproximativ 70

La fel de puternic ca o locomotivă

de tone. Un prototip experimentat recent are o forță de 840 c.p. și poate fi comparat cu cele mai puternice locomotive clasice. Două cabine telescopice la fiecare extremitate a vehiculului asigură conducătorului o vizibilitate perfectă, iar transmisia hidrostatică garantează suplețea de manevră necesară în timpul deplasării la sol a giganților aerului.

În același timp, alături de noile tractoare-locomotivă solicitate de numeroase companii aeriene, în dotarea aeroporturilor va intra și o aparatură radio-tehnică ultramodernă pentru automatizarea decolării și aterizării, iar serviciile pentru pasageri vor fi și ele mecanizate și automatizate. De asemenea urmează a fi elaborate sisteme automate de locație și vindere a biletelor, echipate cu ordinatoare și alte aparate electronice.

D-ale automobilștilor

Sovietului orașencesc — cu dublarea magistralelor și podurilor de acces spre oraș. În oraș, o bună parte a străzilor și bulevardelor are lățimi neobișnuite în restul Europei, ceea ce va evita strangularea traficului, cum se întîmplă în multe metropole.

Al doilea pas este organizarea infrastructurilor: stațiile de benzină și atelierelor de reparații. Și, în același timp, se face un efort notabil în vederea înmulțirii mijloacelor de transport public: autobuze, tramvaie și, mai ales, metroul. Acum, liniile de metro din

actualitatea
actualitatea actualității
actualitatea actualității
actualitatea actualității
actualitatea actualității
actualitatea actualității
actualitatea actualității

concurșul nostru

concurșul nostru

Lenin la Petersburg în 1897.

În iarna anului 1894 Lenin o cunoaște pe Nadejda Konstantinovna Krupskaja, care lucra ca . . . și avea să-i fie tovarășă devotată de viață pînă în ultima clipă.

În 1895, Lenin a plecat pentru prima oară în străinătate spre a stabili legături cu grupul „Eliberarea muncii”. Cu acest prilej, el a vizitat trei țări . . .

După ce s-a întors din străinătate, Lenin s-a dedicat cu o nouă și neobosită energie consolidării și lărgirii organizațiilor social-democrate, întemeind organizația . . . care prefigura partidul marxist revoluționar.

Bonul de concurs în pag. a 10-a

Poșta Concurșului — Deși regulamentul concurșului a specificat clar că răspunsurile urmează a fi trimise toate o dată după ce vor fi publicate toate întrebările, mai mulți cititori fac să ne parvină răspunsuri izolate. Cum nu putem ține o evidență a răspunsurilor cu cartoteci pentru fiecare trimițător, asemenea trimiteri nu fac decît să-i prejudicieze pe cei care le fac. Așadar, încă o dată: răspunsurile după comunicarea tuturor întrebărilor.

concurșul nostru

concurșul nostru

RAID ÎN SPATELE FRONTULUI

(II)

Amintirile unui fost combatant al „războiului ascuns”

— Se va găsi un loc și pentru el. Lângă garaj e o mică încăpere.

Intr-adevăr, seara fu foarte plăcută. Kuznețov, Kaminski și von Osten băură cafea și lichior în salonul confortabil al unei vile, delectându-se cu muzica bună care se revărsa melodios dintr-un „Telefunken” lustruit și discutând, cum se spune, de la om la om.

Dar nici locotenent-colonelul, nici ordonanța acestuia și nici chiar Kaminski nu observară dispariția de o clipă a lui Kuznețov. Acesta ieși în hol, porni pe coridorul ce ducea la toaletă și... scoase rapid dintr-un teanc de plicuri desfăcute sau încă nedeslipite, care se aflau pe o măsuță de lângă o oglindă, un cartonaș pătrat pe care-l ochise încă de la venire. Acum avea un document extrem de important: un permis de intrare la consfătuirea administrației militare și civile din Lvov care urma să aibă loc în clădirea teatrului din oraș. Raportul urma să fie ținut de însuși guvernatorul Galiției, Wächter.

Kuznețov nu risca nimic, căci știa din discuția avută cu von Osten că a doua zi acesta va fi tot timpul de serviciu la comandatură și deci nu se va putea duce la consfătuire. De aceea, socoti, pe bună dreptate, că locotenent-colonelului nici nu-i va trece prin minte să caute invitația care nu-i era de nici un folos.

A doua zi cekistii părăsiră casa comandantului militar adjunct. La despărțire, von Osten îi dădu lui Siebert o adresă către hotel și numărul lui de telefon însemnat pe o filă de blocnotes.

Puțin înainte de ora 8 seara, Kuznețov porni spre teatru. După ce trecu ușor prin cordoanele de polițiști și se instală comod la parter... ascultă discursul de o oră și jumătate ținut de Wächter, guvernatorul Galiției, din care reținu multe date interesante despre pregătirile pentru apărarea zonei Lvov. Dar nu izbuti să-l împuște pe guvernator în clădirea teatrului, întrucât nimeni nu se putea apropia de tribună, iar de la cancelaria lui Wächter, unde telefonă a doua zi ca să ceară o audiență, i se spuse că guvernatorul se îmbolnăvise și că cel puțin o săptămână nu va ieși din casă.

Drept care, trebui să-și schimbe planurile din mers.

La 9 februarie 1944, în jurul orei 8, lângă muzeul „Ivan Franko” din Lvov, chiar în fața reședinței vice-guvernatorului Galiției, se opri un „Fiat” cenușiu. Părea că are o defecțiune la motor; după câteva încercări infructuoase de a porni mai departe, șoferul coborî din mașină, ridică capota și se cufundă în măruntaiele de metal ale motorului.

Apoi portiera se deschise din nou și din „Fiat” coborî un căpitan, care începuse să-și muștruluiască șoferul. Peste câteva minute, în fața vilei vice-guvernatorului stopă un „Mercedes” negru, iar fix la ora 8 din clădire ieșiră doi înși. Unul dintre ei, mai în vîrstă, își înfășura din mers gîtul într-un fular gros de lînă. Șoferul le deschise respectuos portiera. Exact în clipa aceea, amintindu-și parcă de ceva important, căpitanul încetă să-și mai certe șoferul și străbătu repede strada.

— Vă rog să mă lertați, se adresă el celui mai vîrstnic, dv. sînteți doctorul Bauer?

— Da, răspunse vice-guvernatorul, izbutind în sfîrșit să-și încheie nasturele de la gît. Despre ce-i vorba?

— Am pentru dv. un mesaj secret... rostii căpitanul și viri mîna sub manta scoțind ceva, dar nu un mesaj ci un revolver. Imediat răsunară două salve, urmate de o rafală de pistol automat: prin geamul „Fiat”-ului, Ian Kaminski culcase la pămînt sentinela din fața vilei și pe șoferul „Mercedes”-ului.

Înainte ca trecătorii să poată înțelege ce se întimplase, „Fiat”-ul cenușiu cu motorul „defect” se mistui fără

urmă. Pe stradă rămăseseră numai cadavrele celor patru hitleriști, iar în oraș începură să circule zvonuri care mai de care mai fanteziste.

Așa se petrecuse întîmplarea despre care Pastuhov și Kobeliațki aflaseră din fițuica fascistă.

Generalul din gară

Două luni mai tîrziu, în noaptea de 9 spre 10 aprilie aviația sovietică execută primul raid asupra obiectivelor militare fasciste din Lvov. În ajun, avioane de vînătoare aruncaseră deasupra orașului manifeste prin care înștiințaseră populația despre atacul ce urma să aibă loc, pentru ca aceasta să se poată ascunde în adăposturi. Casa nr. 17 de pe strada Lelevel avea un subsol adînc cu ziduri groase de cărămidă. Dar nici unul din locatarii care

ră să-și croiască drum spre ieșirile subterane.

Apucîndu-se strîns de mîini, Pastuhov și Kobeliațki își luminau drumul cu lanternele, căutînd să nu-l scape din ochi pe general. Lîngă casele de bilete din stînga cekistii izbutiră să rupă cercul format de suită. Fără să ridice mina mai sus de centiron, Kobeliațki trase direct în general, iar Pastuhov în maiorul care se afla cel mai aproape de el. O explozie puternică, bubuitul tunurilor antiaeriene și zgomotul produs de prăbușirea unor construcții auxiliare acoperiră stabele făcînduri ale revolverelor. Și imediat, mulțimea înnebunită de spaimă îi prinse pe cei doi temerari în șuvoi, scoțîndu-i afară prin ieșirea principală.

Atacul aerian dură mai bine de o oră. În drum spre casă, Pastuhov și Kobeliațki fură opriți de o patrulă. Extenuați de evenimentele petrecute în timpul zilei, ei preferară să-i lichi-

În ultimele zile ale Reichului nazist

se ascuseră acolo nu bănula că din podul casei lor, care nu putea fi văzut de pe stradă, nici de pe acoperișurile vecine, ci doar din văzduh, lumina unei lanterne puternice vorbea grăbit prin puncte și liniuțe cerînd insistent să fie bombardate obiectivele militare din zona respectivă a orașului.

Pentru 1 Mai, Pastuhov și Kobeliațki hotărîseră să ofere Patriei lor un dar mai ieșit din comun. De astă dată aleseseră ca obiectiv gara. Toate liniile erau înșesate cu vagoane. În plus, în ziua aceea sosiseră la Lvov cîteva garnituri cu trupe și muniții, care urmau să plece pe front, spre Ternopol și Brodî. Cei doi conveniră să nu părăsească gara înainte de atacul aviației sovietice. Căci știau că în ziua aceea avea să fie un bombardament.

Privind mulțimea care se îmbulzea pe peron și în sălile de așteptare, Pastuhov și Kobeliațki zăriră un general înconjurat de o suită numeroasă. Se înțeleseseră din priviri să nu-și scape din ochi prada.

Primul val de avioane sovietice atacă gara atît de fulgerător, încît hitleriștii nu izbutiră nici măcar să dea alarma. Cum zburau la mică înălțime, bombardierele își atinseseră perfect ținta. Explozii puternice zguduiră văzduhul. Trei garnituri de tren și aripa stîngă a clădirii gării fură complet distruse, iar depozitele incendiate. Se stîrni panică, iar după ce se stînseseră toate luminile se iscă o cumplită învâlmășeală. Impingîndu-se cu coatele, strivindu-se aproape, hitleriștii începu-

deze pe jandarmi decît să le dea explicații.

A doua zi în oraș începură să circule din nou zvonuri că la Lvov fusese lansat un grup de parașutiști sovietici.

Plicul

La 27 Iulie, deasupra Lvovului eliberat filfiia steagul roșu. Dar Nikolai Kuznețov nu apucă această zi, cînd ar fi trebuit să împlinească 33 de ani.

Nici pînă acum nu se cunosc absolut exact toate împrejurările morții lui. Zona în care și-a petrecut ultimele zile de viață și de luptă a fost zguduită de evenimente foarte dramatice, iar puținele documente care au rămas sînt fragmentare și contradictorii. Cu toate acestea, știm că Nikolai Kuznețov a murit așa cum a trăit, ca un erou.

După executarea lui Bauer și a lui Schneider, Kuznețov, Kaminski și Belov nu mai puteau rămîne la Lvov. Kuznețov era convins că toate forțele Gestapo-ului și jandarmeriei din Lvov aveau să fie asmuțite pe urmele căpitanului necunoscut și ale însoțitorilor lui. Încît trebuiau să părăsească orașul cît mai repede.

În cele din urmă cekistii hotărîră să plece cu același „Fiat” cenușiu, dat fiind că n-aveau posibilitatea să-l vopsească și cu atît mai mult să facă rost de altă mașină.

Dar nu fu deloc ușor să părăsească

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

Lvovul. Avură nevoie pentru asta de trei zile și există temeiuri să credem că în acest răstimp Nikolai Kuznețov și prietenii lui au ucis doi agenți ai Gestapo-ului, care încercaseră probabil să-l aresteze. În orice caz, experții-criminaliști fasciști au stabilit că gloanțele de 7,65 mm găsite în trupurile gestapoviștilor împușcați erau identice cu cele descoperite în cadavrele lui Bauer și Schneider.

Posedăm date și despre incidentul pe care l-au avut cekistii, la 12 februarie, la 18 kilometri de Lvov, lîngă satul Kuroviți. „Fiat”-ul lor a fost oprit acolo de postul de jandarmi. Șeful postului, un maior, a întors pe toate părțile legitimația căpitanului Siebert și Nikolai Kuznețov a simțit instinctiv că îl păștea primejdia.

— Ciudat, foarte ciudat — a îngăimat șeful de post.

— Despre ce-i vorba, domnule maior? a întrebat Kuznețov.

— Ordinul dumatil n-are viza de ieșire a comandaturii din Lvov.

Maiorul avea dreptate. Kuznețov n-avea o asemenea viză și nici n-ar fi putut să albă. Încît își spuse că trebuia să acționeze imediat. Chiar dacă jandarmul nu-l bănuia încă de asasinarea lui Bauer și Schneider, îl putea reține și preda comandaturii ca dezerter sau panicard care părăsise de capul lui orașul. Nikolai Kuznețov s-a gîndit la toate acestea într-o fracțiune de secundă. Iar soldații, fără să dea vreo importanță faptului că comandantul lor discuta cam prea mult cu un căpitan de infanterie oarecare, au ridicat bariera vîrgată pentru ca mașina să poată trece.

În următoarea fracțiune de secundă Kuznețov l-a împușcat în cap pe ghinionistul maior, Kaminski a culcat la pămînt cu o rafală de pușcă automată trei jandarmi, iar Belov a pornit mașina cu maximum de viteză. În urma lor, însă, au răsunt împușcături: jandarmii rămași în viață s-au dezmeticit și acum căutau să-și repare greșeau. Cîteva gloanțe au lovit o roată din spate. „Fiat”-ul s-a oprit și, înclinîndu-se ușor, a căzut într-un șanț.

— Părăsiți mașina! a ordonat Kuznețov. Fugim în pădure!

Timp de cîteva zile cei trei fugari au rătăcit prin pădure, cu speranța că vor întîlni tovarăși din detașamentul lor. Și, într-adevăr, în cele din urmă s-au întîlnit cu partizani din grupul lui Krutikov, conduși de Vasili Drozdov și Pristupa. Nikolai Kuznețov le-a povestit despre întîmplările prin care trecuse. E adevărat că nu știa pe cine împușcase lîngă satul Kuroviți; dar mai tîrziu s-a aflat acest lucru dintr-un raport descoperit în arhiva Gestapo-ului. Tot acolo a fost găsit și raportul despre „Fiat”-ul părăsit pe șosea: „Din această mașină, menționa raportul, a fost ucis lîngă Kuroviți, la 12 februarie 1944, maiorul de jandarmi Kanter. Autorii au izbutit să dispară”.

Drozdov și Pristupa au încercat să-l convingă pe Nikolai Kuznețov să rămînă în grupul lor, dar el n-a vrut. Voia să iasă, cu Kaminski și Belov, înaintea Armatei Roșii care înainta. S-au odihnit totuși cîteva zile în tabără. Probabil că în acest răstimp a scris Kuznețov un raport adresat unui conducător al serviciului de informații militare din Moscova, în care a arătat detaliat toate acțiunile executate în spatele frontului inamic. Apoi a virit plicul — cu mențiunea de a fi predat, fără a fi deschis, comandamentului Armatei Roșii — în buzunarul de sus al vestonului. Cekist încercat, Kuznețov înțelegea să prevadă tot ce i se putea întîmpla, inclusiv moartea pricinuită de un glonte tras de un soldat sovietic care nu putea ști că omul

A. Lukin

(Continuare la pag. 11-a)

PROZĂ

O somitate la examen

Acum douăzeci de ani, într-o zi de primăvară timpurie, la Casa de creație din Komarov, stăteam la o șuetă cu Boris Mihailovici Eichenbaum pe banca preferată de scriitorii leningrădeni, lângă șosea. Cu Boris Eichenbaum puteai să vorbești despre orice: discuțiile erau întotdeauna interesante, fermecătoare.

Nu știu cum și de ce, a venit vorba și despre examene. Adică știu de ce: dădusem, cândva, examen cu Boris Mihailovici. El cu mine, însă, n-a dat niciodată examen și nici n-ar fi putut da. Cu mine, au dat alții examene...

— Ei, Boris Mihailovici! La urma urmelor, poți trîni la un examen pe oricine, absolut pe oricine, am spus eu. Chiar și pe cel mai strălucit om de știință. Pe orice erudit. Pe oricine. Dacă vrea examinatorul...

La început, Eichenbaum a zîmbit, cu zîmbetul lui cuceritor, de după mustața „prizmatică”, tunsă îngrijit. Apoi însă a încercat să protesteze, timid...

— Boris Mihailovici! — i-am spus eu atunci. Nu poți să negi că te pricepi la literatură.

Subtilul cunoscător de literatură mi-a zîmbit, din nou, fermecător, realmente fermecător, pentru că știa să zîmbească.

— Te rog să mă ierți, dar literatura rusă din secolele XIX și XX, cred că o cunoști la perfecție...

— Da, cam așa, Lev Vasilievici... — O cunoști foarte bine și amănunțit; eu nu pot decât să-ți invidiez profunzimea și strălucirea cunoștințelor...

Firește, Boris Mihailovici a făcut un gest de protest, cu mîna, dar amîndoi, atît eu, cît și el, știam că nu fusese nici un fel de exagerare: cunoștințele lui erau, într-adevăr, uimitoare. Nu mai vorbesc de analiza literară a faptelor, de interpretarea lor creatoare.

— Nu înțeleg unde vrei să ajungi, m-a oprit el, în timp ce-și ștergea ochelarii cu batista. Ești o ființă periculoasă. Ce vrei?

— Un lucru foarte simplu, i-am răspuns eu. Hai să ne jucăm puțin. Îți pun trei întrebări...

— De literatură? — Evident. Din literatura rusă. De la mijlocul veacului XIX pînă la revoluție. Și cred, da, cred că n-ai să-mi răspunzi la nici una. Dar să stabilim condițiile: pentru un răspuns corect îți dau trei minus; pentru două răspunsuri — patru; pentru toate trei — cinci...

— Foarte interesant, a făcut Eichenbaum, privind cu grijă în jurul nostru. Nu-i nimeni! Poți să-i dai drumul. N-ai decât să mă faci de ris.

Și l-am făcut de „ris”.

I-am pus trei întrebări. Prima: ale cui sint aceste versuri: „Trăia, cândva, în satul „Prosteni” / un diac prostovan!”

A doua: prenumele lui Pliușkin?

A treia: care poet de la începutul veacului nu s-a știut să recunoască, în versuri pline de rezonanță: „Sint ud! Ce rușine îmi este!”

— Stai, stai puțin! mi-a replicat Boris Mihailovici, neliniștit. Ei, poezi. Mi-ai scos niște versuri din cine știe ce poetastru... Nu pot să memorez chiar totul...

— De unde și pînă unde poetaștri? Poezi ruși binecunoscuți... Corifei, capi de școală. Poezi adevărați.

— Nu, nu... Cel mai mult mă interesează chestia cu Pliușkin. Parcă nu-mi

aduc aminte ca Gogol să fi folosit, pe undeva, numele lui mic. De altfel... Hai să începem cu poezii. „Diac-prostovan, diac-prostovan”... Parcă... Nu, sigur că nu-i Nekrasov. Cum? Nici Slucevski? Sasa Ciornii? Nu seamănă de loc. Știi ce! Mă predau. Nu-mi aduc aminte. A doua întrebare. Cum ai spus? „Sint ud! Ce rușine îmi este!” Mă predau și de data asta. Dar Pliușkin, Pliușkin... Cred că l-ai fi răpus și pe Copernic!

— Am învins și nu-i de mirare. Poetul „Diacului-prostovan” e același cu poetul „Înghetei din liliac”, „Ananasul în șampanie”, adică Igor Severianin. Acum încearcă să stabilești paternitatea celui de-al doilea citat. Poți să crezi că rușinoasa compunere e de Konstantin Dmitrievici Balmont? Și unde crezi că a apărut? Nici mai mult, nici mai puțin decît în „Basmele zinelor”, în cea mai gingașă dintre cu-

legerile lui. Rusalca se îmbăia într-un vîrtej de apă și poetul a sărit după ea. Eram gata să lămuresc și taina lui Pliușkin, dar Boris Mihailovici nu mi-a dat voie.

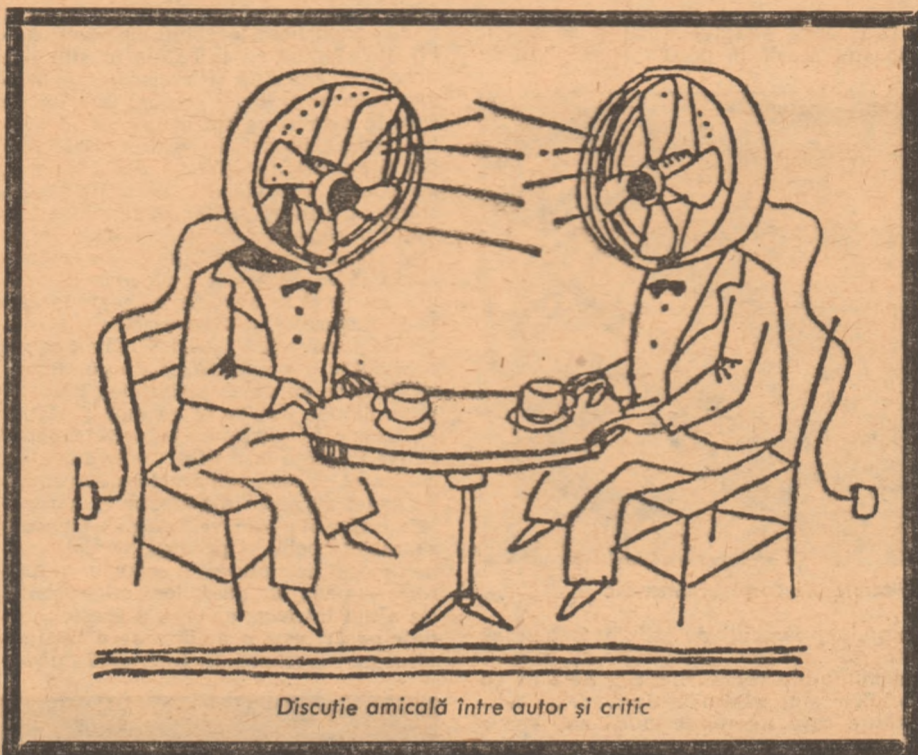
— Așteaptă, așteaptă puțin... E îngrozitor. Trebuie să-mi aduc aminte. Am să-mi aduc aminte. Trebuie să-mi aduc aminte.

Și, într-adevăr, și-a adus aminte. L-am văzut prin fereastra sufrageriei, în palton și cu șapcă, avînd întipărit pe față un zîmbet triumfător. A străbătut grădina, a salutat pe cineva, după care s-a îndreptat spre sufragerie și, cînd m-a văzut, a venit glonț spre mine. Înainte de a ajunge la masă mea, a ținut să-mi comunice:

— A doua oară, Alexandra Stepanovna a venit întovărășită de doi copii... Pliușkin și-a mîngîiat nepoții. Stepanovna! Ce individ periculos ești, Lev Nikolaevici. Dacă dînsa e Stepanovna, el e Stepan! Și cu toate astea mă predau; după cum se vede ai dreptate.

Mi-am îngăduit plăcerea de a-i primi capitularea cu înfățișarea unui mare învingător.

Lev Uspenski

Discuție amicală între autor și critic

Un puști afurisit

Era un puști afurisit! Dacă îl întrebai:

— Cît fac doi ori doi? Îți răspundea — Patru!

Dacă-l întrebai: — Dar doisprezece ori doisprezece?

— O sută patruzecișipatru.

— Care-i definiția integralei?

Răspunsul venea fără ezitare. Și toate acestea la patru ani!

Savanți, profesori și doctori rămîneau cu toții uluiți în fața precocității copilășului înalt cît doi știuleți de porumb suprapuși. Un academician și-a sacrificat chiar cîteva ore din prețiosu-i timp spre a-l cerceta și a-l supune la tot felul de teste. Rezultatele l-au depășit. O seamă de răspunsuri, surprinzătoare, i-au smuls exclamații de stupefacție. Și, după o lungă meditație, a enunțat grav această genială sentință: — Natura este infinită și plină de paradoxuri. Dar glasul, puțin cam iritat al lui Vania, — așa-l chema pe puști — l-a smuls din meditație.

— Ei, profesore, astea-s palavre. Natura e armonioasă. Paradoxurile îi sint atribuite numai de cei care n-o pot înțelege.

Era prea de tot. Academicianul a sărit de pe scaun și, fără să-l slăbească pe Vania din ochi, a pornit spre ușă, împleticindu-se.

— Doi ori doi fac patru, i-a mai strigat din urmă voios Vania. Spuneți-o tuturor, din partea mea!

De fapt, toată lumea era de acord că Vania e un ștregar nemaipomenit. Deși părinții lui erau oameni obișnuși. Își lubeau copilul, fiecare în felul lui. Partea proastă era însă că n-o făceau în comun. Tatăl pretindea că puștiul a moștenit geniul din partea alor lui. Mama era de cu totul altă părere. Iar Vania îi tachina pe amîndoi. De aceea, cînd începeau să se certe, părinții îl expediau pe Vania într-o cămăruță. Iar pînă la urmă au interzis accesul în casa lor oricărui savant sau medic, iar latura fenomenală a lui Vania a fost dată uitării.

Dar Vania nu-și putea uita năravul. În cămăruța întunecată unde era trimis ca pedeapsă, și-a instalat lumină elec-

trică și jocuri mecanice. Într-o zi, i-a căzut în mină prima lampă de radio pe care o putea cerceta în voie. Mai văzuse el asemenea jucării, nu-i vorbă; tatăl era doar mecanic într-un atelier de reparat aparate de radio, magnetofoane și pîcupuri, dar atunci cînd își aducea de lucru acasă păzea cu grijă piesele. Cu toate acestea, treptat, Vania a putut să-și adune cîteva lămpi, triode și condensatoare stricate. Într-o zi, cînd tatăl a intrat în cămăruță să-l caute, Vania i-a întins o cutioară. — Ia te uită puțin ce-am făcut, tăticele, i-a spus el frecîndu-și minuțele, nerăbdător. Și tatăl s-a pomenit, stupefiat, în fața unui minitelevizor cu ecranul luminat spre albastru. De emoție n-a putut să scoată o vorbă. În cele din urmă, i-a ciufulit totuși puștiului moțul, zicînd: — Măi drăcușorule, taică-tu întreg!...

A doua zi, la atelier, tatăl lui Vania a arătat colegilor aparatul, adăugînd modest: — Concepția mea!...

Adevăratul sens al acestor cuvinte nu putea fi bănuț, evident, de colegi, dar mecanicul a fost în scurtă vreme avansat. Șefii îl priveau acum cu respect și-l consultau la cazurile mai complicate. — Știi, Kuzma Serafimovici, avem de furcă cu aparatul ăsta... Toți băieții au încercat... Dumneata ce spui?

— Ei, am să mă ocup eu de el, răspundea Kuzma binevoitor. Dar nu aici, acasă lucrez mai liniștit!

Acasă, îl chema pe Vania și-i șoptea: — Muncă obștească, băiete! Și puștiul cerceta repede aparatul și constata voios: — Mai nimic, uite aici și aici!

Era bucuros nevoie mare că se putea juca cu piese atît de interesante. Curînd a început să primească cadou și cărți tehnice.

Dar într-o zi vremurile fericite ale muncii obștești au luat sfîrșit. Kuzma Serafimovici a trebuit să-și refuze șefii. — Nu mai pot lucra după amiezile; mă supără rău ochii, poate peste cîțva timp.

De fapt, însă, cel care refuza acum orice ajutor era Vania.

— Nu mai am timp de prostii, tată, i-a spus el într-o bună zi. Am o idee grozavă. Te rog, tăticele, dă-mi voie să mă ocup de ea. N-o să durez mult,

cred că trei-patru ani au să fie absolut suficienți.

Și Vania l-a rugat așa de frumos, încît tăticele a trebuit să-i dea voie.

— Dar de fapt, după părerea ta, tăticele, ce-i timpul?

Kuzma Serafimovici nu se aștepta la o asemenea întrebare... — Știi Vania, timpul este atunci cînd...

— Ei, alte definiții vagi și inexacte! Tată, lucrurile sint mai simple, de fapt minutul trăiește șazececi de secunde. Vezi, asta e, trăiește... minutul trăiește...

Dar Kuzma Serafimovici n-a mai auzit continuarea. Soția îl chemase la bucatărie. Și Vania a rămas să murmure și să gîndească. Se gîndea la o „mașină a timpului”. Nici mai mult nici mai puțin...

Vecin și admirator al lui Vania, eu eram singurul om pe care el îl ținea la curent cu jocurile și lucrul la „mașina timpului”. Cum veneam de la școală, mîncam și ieșeam în stradă la o partidă înfocată de-a „hoții și vardiștii”. Uneori jucam șotron... Dar după aceea, cînd se întuneca, ne retrăgeam în cămăruța lui Vania și curînd, cu ajutorul mașinii, zburam spre vremurile trecute sau viitoare. De fapt, ne plăceau mai mult cele trecute și, mai ales, turnirele medievale. Cînd ne întorceam în prezent, luam repede cărțile lui Walter Scott și, cu ajutorul mașinii, comparam textul cu realitățile constatate de noi. Uneori ni se întimpla să mai forțăm mașina și să ajungem în preajma unor inși bărboși și sălbatici, care vinau cu unelte de piatră, iar apoi zgîriau pe pereții peșterilor figuri de animale și de oameni. Nu puteam renunța însă nici la jocurile cu copiii pe stradă, încît uneori călătoream noaptea. Dimineața, maneta mașinii era adusă în poziția zero. Acum lărgisem cîmpul de acțiune al mașinii și dimineața, la sculare, vecinii își aminteau tot felul de întimplări ciudate, atît de ciudate încît se fereau să și le povestească.

Vania era foarte atent să nu ne trădăm față de alți copii. — Ar strica mașina cît ai zice pește, — spunea el. Și avea dreptate, încît mă feream cu grijă să nu scap vreo vorbuliță. Într-o zi, eram însă cît pe aci s-o fac lată. Așteptam tramvaiul cu vecinul nostru de apartament. Un om de treabă. Mi se părea cam somnoros și mi-l aminteam cu cîtă atenție privea întrecerea cavalerilor din noaptea aceea. — Hei, tovarășe Klotikov, i-am strecurat încet, zîmbînd, — ce spunei de cavalerul ăla înalt, cu panaș multicolor și scutul împodobit cu un crocodil, era nostim, nu? Klotikov, de obicei foarte calm, a tresărit privindu-mă cu ochii cît cepele și a sărit în primul tramvai.

M-am prăpădit de ris, dar cînd i-am povestit lui Vania el m-a certat rău de tot. — Dacă mai faci așa ceva, nu mă mai joc cu tine niciodată! I-am promis solemn, ba chiar m-am jurat că nu mai fac.

Vania se enervase și în seara aceea mașina a avut niște rateuri ba, la un moment dat, cînd am forțat-o, era să se facă țîndări. Am revenit foarte greu în prezent. Se stricase și maneta.

La drept vorbind, Vania era furios din cauza părinților. Se certau din ce în ce mai des. Într-o seară, cînd am urcat la Vania, i-am găsit în plină coartă. Oglinda de la dulap era spartă, fața de masă ruptă. Lui Vania i-au venit lacrimi în ochi și mîinile au început să-i tremure.

— Să-l întrebăm pe el! a strigat Kuzma Serafimovici.

Am făcut o piruetă și am șters-o pe scări. Vania a rămas cu părinții lui.

A doua zi dimineața, înainte de a pleca la școală, am intrat în casa lui Vania... Era pustie. Nici Vania, nici părinții lui. Venise miliția, se făcuseră cercetări. Nimic. Treptat, vecinii au renunțat să mai înțeleagă...

Eu îmi închipuiam, însă, cam cum s-au petrecut lucrurile. Probabil că Vania se refugiase iar în cămăruță ca să se joace cu timpul. Raza de acțiune a mașinii fusese redusă de noi în ajun, dar nu avusesem timp să reparăm maneta... Acum nu se mai vedea nici urmă de mașină, probabil că zburase în trecut împreună cu Vania și cu tot ce intrase într-un anumit perimetru. Se vorbea, de altfel, și de lipsa citorva mobile, fără importanță... Într-un colț mai îndepărtat am găsit o parte a manetel, dar ce puteam face eu fără Vania? Iar plînsul nu mi-a ajutat la nimic.

Într-o bună zi, am zărit-o într-o stație de tramvai pe mama lui Vania. Dînsa era, nu încăpea nici o îndoială, dar foarte tinărară. Părea veselă și fără grijă. Să fi venit din trecut? Am sărit din tramvai și am fugit după ea. În fața unui cinematograful aștepta un flăcău chipeș. Nu era greu de recunoscut: Kuzma Serafimovici în persoană! Am chiuț de fericire. Au să se recăsătorească, Vania o să se nască din nou, în zece ani am să-mi pot revedeza iar prietenul. Era în firea lucrurilor. Probabil

Vladimir Grigoriev

(Continuare în pag. 11-a)

cartea
cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea

NOUTĂȚI MEDICALE

A fost descoperit vaccinul antireumatic?

Boală infecțioasă provocată de un streptococ, reumatismul otrăvește viața a mii și zeci de mii de bolnavi și face să se piardă cel mai mare număr de zile de muncă în dauna întregii societăți. Or, medicina clasică continuă a fi încă prost înarmată împotriva acestui flagel. Cu toate progresele realizate în tratamentul reumatismului prin descoperirea antibioticelor (în special penicilina) și a cortizonului cu numeroasele sale derivate, medicii au rămas la tratamentele străvechi, care de altfel își au meritele lor.

Pentru combaterea durerilor reumatice, după chinină a urmat antipirina, apoi salicilatul de sodiu și în fine, un derivat al acestuia, acidul acetilsalicilic, adică binecunoscuta aspirină.

Terapeutică pe bază de săruri de aur (crizoterapia), singură sau asociată cu cortizon, a fost părăsită pentru că e scumpă și provoacă tulburări gastrointestinale. Butazolidina și Irgapirina (Butamidul) produc ameliorări trecătoare, dar nu pot constitui un tratament de lungă durată în reumatismul acut, având numeroase contraindicații (boli de ficat, de rinichi etc.).

Curele hidrotermale ocupă un loc de seamă în terapia antireumatică, cu efecte temporar pozitive, dar prezintă dezavantajul că trebuie repetate destul de des. Diferitele tratamente electrice, de la razele infraroșii la radioterapie, ultrascurte și ultrasunete sînt și ele utile prin proprietățile lor antiinflamatorii.

Marea „inovație” în tratamentul reumatismului, datînd de vreo 15 ani, este corticoterapia, care prezintă totuși serioase inconveniente. Medicament hormonal antiinflamator, antialergic și antalgic, cortizonul și derivatele sale (Prednison, Superprednol) acționează repede atît asupra durerilor, ce dispar după cîteva zile, cît și asupra edemelor care există întotdeauna în jurul articulațiilor atacate de reumatism. Dar cortizonul nu exercită absolut nici o acțiune asupra reumatismului însuși. Cum se întrerupe tratamentul, reapar edemele și inflamația și, o dată cu ele, durerea. Reumaticul este deci condamnat să nu întrerupă practic niciodată absorbția medicamentului.

Acest fapt n-ar avea mare importanță dacă — din păcate — cortizonul n-ar prezenta un oarecare grad de toxicitate. Cu toate precauțiile luate, el reține apa în țesuturi și nu rareori se constată o creștere a greutateii cu 3-4 kilograme după un tratament de numai 10 zile. Trebuie știut, de asemenea, că cortizonul influențează negativ glandele suprarenale, cauzînd tulburări serioase în activitatea lor.

Ce-i de făcut atunci? Cît timp un tratament îndreptat împotriva cauzei reumatismului nu va fi instituit în mod precoce, rezultatele nu vor fi decât parțiale.

Un cercetător german, doctorul Ponndorf, a studiat această problemă constatînd că în circa 75% din cazuri diateza artritică era cauzată de o infecție latentă cu microbi banali, care fără să atace direct articulațiile, le „mușcă” doar, permițînd dezvoltarea procesului artritic.

Doctorul Ponndorf a preparat deci un vaccin, folosînd în acest scop multiple tulpini microbiene. Acest vaccin aflat încă în faza experimentală a permis vindecări în 75% din cazurile tratate, fără nici un fel de efecte secundare.

Unul dintre numeroasele avantaje ale acestui tratament este acela că, în cazul cînd pacientul nu reacționează favorabil la vaccin, el este avertizat aproape imediat. Într-adevăr, în cazurile cu efecte pozitive se manifestă trei reacții: una locală, în sensul că punctul de inoculare se roșește și se umflă puțin; una generală constînd într-un anumit grad de oboseală; în fine una focală, care se manifestă prin accentuarea durerilor în articulațiile bolnave și uneori prin apariția lor în regiuni noi.

Dacă pacientul nu observă în mod clar măcar una dintre cele două reacții, după a doua administrare a vaccinului, înseamnă că el face parte din lotul de 25% din cazuri la care reumatismul nu are o origine infecțioasă și deci vaccinarea este ineficientă.

Pentru ceilalți 75% dintre reumatici vor fi suficiente 10-12 inoculări neduroase (la interval de circa o săptămînă) pentru ca, după agravarea trecătoare a

Fără cuvinte

durerilor de care am pomenit, să se manifeste o ameliorare progresivă, care în mod normal va trebui să ducă la dispariția lor completă în decurs de cîteva săptămîni după ultima inoculare.

Alt avantaj al noului tratament este și acela că, în comparație cu cortizonul costă mult mai puțin. Să sperăm deci că într-un viitor nu prea depărtat el va fi larg accesibil.

Dr. Igor Ivanov

REȚETELE CITITORILOR

Farmacia verde

Mulți cititori ne-au confirmat o dată în plus virtuțile plantelor medicinale, una din cele mai vechi „doctorii” ale omenirii. Împărtășim de aceea prietenilor paginii noastre din experiența unor bolnavi care au dobîndit bune rezultate recurgînd la serviciile acestei „farmacii verzi”.

A. Flamaropol din București a obținut ameliorări durabile ale tusei astmatiforme cu ajutorul cimbrisorului. Ceaiul se prepară din una-două lingurițe de plantă mărunțită, opărită cu o ceașcă de apă clocotită. Se bea cald, îndulcit de preferință cu miere de albine. Adăugăm că pentru a mări efectul calmant asupra tusei, ceaiul de cimbrisor se poate combina în părți egale cu frunze de pătlagină, de podbal și flori de nalbă.

Oprea Constantin din București ne arată că folosește cu succes semințe de muștar alb în constipație, tulburări digestive, colici etc. Se ia de 3 ori pe zi cîte o linguriță, înainte de masă, cu puțină apă sau ceai, fără a se mesteca. În cazurile de constipație se poate lua cantitatea dublă de muștar, adică de 3 ori pe zi cîte o lingură, pînă la reglementarea scaunelor. Despre aceleași virtuți — amintite, de altfel, și în tratatele de galenoterapie — ne-a scris și cititorul care semnează cu pseudonimul — **Dessey — București**.

Multe scrisori ne-au confirmat efectele salutare ale plantei coada calului în hemoroizi, pe care am recomandat-o la „Poșta medicului”. Desigur, planta are și alte întrebunțări relevate de unii cititori. Astfel, din scrisorile semnate de **Andrei Pop — Sibiu, Sorin F. — Huși și M. Diradurian — Constanța**, reiese că planta a fost întrebunțată cu rezultate foarte bune și în boli de rinichi și vezică (pentru efectul diuretic), boli digestive (combătînd hiperaciditatea) și favorizînd chiar vindecarea ulcerului stomacal. Ceaiul se prepară dintr-o linguriță plină la 1 pahar de apă rece și se pune la fiert. După ce a dat în clocot, se mai lasă cîteva minute să infuzeze, se strecoară și se bea cald (cu sau fără zahăr) de 3 ori pe zi, cu o jumătate de oră înainte de mese 1/2 — 1 pahar.

Pelinul are o veche reputație de medicament tonic. Pensionarul **Vasile Nicolae din Găești** ne roagă să înserăm îndelungată sa experiență în folosirea acestei plante. „Știu că în industria alimentară se întrebunțează pelin la prepararea unor lichioruri și vermuturi. Eu n-am pus în gură decît vin natural, cu măsură, dar în schimb m-am întărit cu pelin și am ajuns la 83 de ani, perfect sănătos, cu un dosar medical... gol. Recomand și altora să bea ceai de pelin care se prepară dintr-o linguriță de plantă fărîmată la o ceașcă de apă (250 g), fie că se opărește, fie că se extrage cu apă rece după mai multe ore și se bea cald sau rece o ceașcă pe zi”. Completăm aceste recomandări cu indicația că ceaiul de pelin este util pentru stimularea poftei de mîncare, ușurarea digestiei, comba-

terea flatulenței, în atonie gastrică, astenie, anemie etc.

Costache Crișan din Poiana Țapului, jud. Prahova, recomanda următoarea formulă de ceai diuretic: frunze de meșor de munte 20 g, coada calului 40 g, troscot 20 g, turiță-mare 20 g. Cu o lingură din acest amestec se prepară o infuzie la o cană de apă. Se beau 2-3 căni pe zi.

Împotriva colicilor intestinale, însoțite de diaree, cititoarea **Maria T. din Tulcea** folosește o infuzie preparată cu o lingură la o cană de apă din următoarea compoziție: mușetel 10 g, izmăbună 10 g, roiniță 10 g, frunze de coada racului 10 g. Se beau 2-3 căni pe zi.

De asemenea, în cursul tratamentului aplicat în ulcerul duodenal cu suc proaspăt de varză, recomandăm să se ia cu o jumătate de oră înainte de masă, cîte o jumătate de cană infuzie obținută din părți egale de mușetel și chimen.

Grigore Grigore din Vaslui ne întreabă dacă în tratamentul colecistitelor ajută la ceva sucul proaspăt obținut prin presare din ridiche curățită și dată prin răzătoare. A fost sfătuit de un prieten să ia zilnic 100-150 g suc de ridichi, împărțit în mai multe doze, timp de 4-5 zile, după care se face o pauză de 2 zile. Pentru a îndepărta gustul înțepător de ridiche, sucul proaspăt se lasă cîteva ore în gheață sau în frigider, după care poate fi sărat sau îndulcit după poftă. Il sfătuiam să consume acest suc cu bune efecte calmante în bolile colecistului, adăugînd doar că tratamentul cu suc de ridiche trebuie urmat cel puțin 1-2 luni.

Așteptăm în continuare rețetele dv., stimați cititori.

Medicus

La Clinica de stomatologie chirurgicală din Moscova dinții sînt tratați în afara cavității bucale, apoi reimplantați în maxilar

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap e
esculap esculap esculap e

Poșta medicului

ZIA V. — Turda: 1) Nasul se poate face mai mic. 2) Groșița din bărbie se poate și ea „astupa”, iar fața — retușa, din rotundă, spre oval. 3) La ochi se pot face operații de tot felul. 4) Nu. Operațiile estetice nu se fac pe baza unei adrese de trimitere a „medicului psihiatru”. Ce legătură ar avea el cu aceste intervenții? 5) Adresa Spitalului de chirurgie reparatoare: str. Arh. Mincu 7, București. 6) Vă dorim succes și nădăjdum că în urma transformărilor estetice, „complexul de inferioritate” să nu vi se transforme într-unul de... superioritate și prietenii să-vă recunoască totuși.

V.S.H. — Brașov. Nu, alcoolul nu este în nici un caz o soluție. Shakespeare l-a caracterizat foarte bine în „Macbeth”: „Trezește dorința și ucide realizarea”. Considerăm că ați făcut tratamentul incomplet. Reluați-l.

INA M. — București: 1) Observația dv. că „azi femeile nu au decît picioare” ni se pare exagerată și ne aduce aminte de o celebră ripostă „regală”. În cursul unei călătorii a reginei Victoria, un industriaș englez și-a permis să-i ofere în dar ciorapi de mătase. — „O regină a Angliei nu are picioare”, a răspuns suverana... N-am vrea să credem că și dv. doriți să escamotați problema picioarelor, numai fiindcă ale dv. sînt mai subțiri! 2) Rahitismul care nu se vindecă pînă la 3 ani, are apoi puține șanse de a se vindeca. Dezvoltarea musculaturii va „acoperi” în orice caz sechelele toracice.

ANGHELESCU LAURIAN — Alba: 1) Este vorba probabil de o astenopie care trebuie tratată cu toată seriozitatea la un specialist. 2) Timiditatea nu este o boală și deci nu poate fi tratată cu „soluții sau medicamente” cum ne cereți dv. Fiind motiv, timidul își pierde toate posibilitățile de acțiune și se simte handicapat (un general — arătau psihologul Joubrel și Bertrand — poate fi timid în fața unei femei). Fiind vorba de un complex de inferioritate se recomandă descoperirea cauzei, „iluminarea ei sub reflectorul conștiinței”, autopsihoterapie și la început doze mici de substanțe antiemotive (Oblivon — N sau Napoton). 3) Pentru stimularea memoriei, pînă la alte „invenții” pe bază de acizi nucleici, „clasicul” Glutarom (3x2 drajee pe zi) sau Multiglutin, 1 fiolă bătută dimineața, Remineron 2 lingurițe/zi, Tonozit 3 tab/zi și Fosfobion 1 fiolă inj. i.m. 15 zile lunar. În plus, antrenament! 4) Bătrînețea nu poate fi... prevenită, ea vine oricum! Pentru prelungirea vieții, mai ales a celei „active”, s-au preconizat numeroase metode, dar nici una infailibilă. Dintre produsele românești, de o bună reputație se bucură Gerovitalul și Folcisteina. Se administrează conform indicațiilor din prospectele preparatelor.

K. X. — Brașov: 1) Desigur, o sarcină ar rezolva favorabil problemele (pentru că sînt mai multe). 2) Tot e bine că recunoașteți că sinteți „aproape profan în materie de medicină”. De obicei, sînt rari cei care admit că nu se pricep în treburi medicale! 3) Vreți adresa unui medic care a obținut rezultate în tratarea cehiei? Și noi! 4) Gerovitalul nu afectează potența. Dimpotrivă, o poate stimula.

IOANA NEAGU — București: 1) N-ati îndeplinit nici măcar vîrsta rotundă a majoratului, așa încît nu aveți dreptul să fiți pesimistă. Sînt tulburări pasagere care vor trece o dată cu maturizarea pe toate planurile. 2) Dacă tenul e uscat demachiați-vă în fiecare seară cu lapte „Doina” și înlăturați surplusul cu loțiunea: decoct de mușetel, tei și nalbă 100 ml și alcool rect. 5 g. Aplicați apoi o cremă nutritivă (Sanda, Nectin etc) pe care după o oră, o înlăturați cu un șervețel de hîrtie. Dimineața, spălați fața cu apă minerală (Borsec) și aplicați o cremă de zi înainte de machiaj.

GIGLIOLA — Sibiu: Scrisoarea dv. sinceră ne-a impresionat profund. Aveți însă unele prejudecăți anacronice. Nietzsche spunea că în adevărata dragoste sufletul este cel care învelește trupul. Trebuie să faceți în așa fel încît să-i dați dreptate.

(Continuare în pag. 11-a)

Mexic. Un virtuos al echitației se pregătește să-și arate arta de a minui lasso-ul

THAILANDA

Vânătorii de cuiburi

Când la licitația din Bangkok își dau întâlnire concesionarii și încep să ridice politicos, dar cu un suris de rău augur, prețul pentru dobândirea dreptului de a intra în posesia temporară a micilor insule din preajma coastei sudice a Thailande, insulițele în cauză sînt încă pustii. Campania culesului abia urmează să înceapă.

Stîncile cenușii sau roșcate, tăiate de peșteri și fisuri adînci, coboară abrupt în ocean, iar puținii copaci și tufișurile grupate în jurul firicelelor subțiri ale izvoarelor se balansează deasupra prăpastiilor.

În răstimpul de șase luni dintre două campanii, colibe — cîte trei-patru în fiecare insulă — se năruie. Torențialele ploii musonice străpung acoperișurile din frunze de palmier și îmbibă cu umiditate stîlpii de lemn, ajutînd termitelor să le roadă. Deasupra valurilor se rotesc cîrduri de lăstuni de piatră, în căutarea de insecte smocuri de alge care plutesc pe apă.

Campania începe în martie.

O șalupă se apropie prudent de țărnul perfid și aruncă ancora lîngă pasarele pe jumătate putrede. Apoi din barcă coboară oameni uscățivi, vînași, care duc cu ei saci cu orez, colaci de cabluri, cîrlige... După ce șalupa se desprinde de țărni și se îndreaptă spre o insulă vecină, ei pornesc spre o capelă de lîngă cea mai mare și mai solidă casă de pe insulă și îngenunchează acolo în fața unei statuete a lui Budha, rugîndu-se în șoaptă.

A doua zi se îndreaptă spre peșteri. Cunosc bine fiecare ungher, fiecare crăpătură, fiecare piatră din insulă. În fiecare peșteră a murit sau a fost schilodit vreunul din tovarășii lor. Dar și lăstunii îi recunosc pe oameni; bat din aripioare chiar în preajma ochilor intrușilor, se rotesc în juru-le ca niște albine mînioase.

Cuiburi de păsări însă nu există.

Doar ici-colo, în locurile cele mai inaccesibile se zăresc pete albe: temeliile lor. Lăstunii de piatră, care trăiesc pe țărnul sudic al Thailande, își construiesc, mai exact își modelează cuiburile dintr-o substanță cleioasă secretată de două glande aflate sub limbă. Păsările scupă parcă bulgărașe viscoase pe pereții sau tavanul peșterilor și în cîteva zile de muncă isto-vitoare o pereche de lăstuni își construiește un cuib rotund, solid, de mărimea unui pumn. Aceste cuiburi aduc în fiecare an pe insulele stîlcoase oameni care practică una din cele, mai rare și primejdioase meserii.

Se spune că pe vremuri, cu multe secole în urmă, în sudul Asiei a fost trimis un sol al împăratului chinez. Acolo i s-a oferit supă din „cuiburi de lăstuni“, al cărei gust i s-a părut ambasadorului atît de neobișnuit și de subtil, încît a luat cu el cîteva cuiburi și a pregătit el însuși o supă pentru împărat. Împăratul a gustat, mai înțîi precaut, după care a spus: „Mai vreau“. De atunci faima cuiburilor de lăstuni s-a răspîndit în toată lumea orientală.

În afară de gustul lor savuros, acestor cuiburi de păsări li se atribuiau din vremi străvechi și proprietăți curative. Se spunea, de pildă, că pot rivaliza cu jeșnenul, că redau tinerețea, vigoarea și-i apără pe oameni de multe boli. De altfel, atunci cînd s-a făcut o analiză științifică a cuiburilor de lăstuni, așa cum se întîmplă de multe ori cu prilejul studierii unor mijloace terapeutice empirice, s-a descoperit că ele sînt într-adevăr extrem de folositoare; conțin calciu, iod, fosfor, proteine și vitamine și, chiar dacă nu redau tinerețea, sînt în orice caz de mare utilitate pentru conștientizarea după boli grave, pentru ridicarea tonusului muscular și combaterea anemiei. Încît medicii le-ar prescrie bucuros multor bolnavi dacă n-ar exista un „dar“, căci înainte de a fi recomandate, cuiburile trebuie depistate și recoltate de pe tavanul și pereții unor peșteri din niște mici și stîlcoase insule tropicale...

În zori, culegătorii de cuiburi dau o raită prin peșteri, cercetează fisurile, urmăresc desfășurarea „lucrărilor de construcție“. Pînă cînd vine și ziua în care mai marele lor spune: „Gata. E timpul!“ De la o zi la alta, păsările vor începe să ouă. Încît culegătorii trebuie să se grăbească. Peșterile sînt în general verticale. Orificiul din bolta unei asemenea peșteri seamănă cu un gît de ulcior. Corpul ulciorului e implîntat în trupul stîncii pînă la o adîncime de 50 de metri, ba chiar mai mult încît nu se poate ajunge la cuiburi decît cu ajutorul unei frînghii lungi.

În peșterile cu „gît“ larg se pot instala niște punți, dar în celelalte, ca să taie cuiburile, culegătorii trebuie să coboare, biziindu-se numai pe frînghia pe care și-o fixează în jurul mijlocului. Pipăind cu mina pereții, culegătorul se agață de orice leșitură, de orice crăpătură și se lipește literalmente de perete. Fragilele cuiburi se sfărîmă sub cuțit. După ce viră prada în traista care-i atîrnă de gît, culegătorul luminează cu un felinar locul din jur ca să găsească alte sfere albe.

Apoi trage de frînghie, semn că vrea să fie ridicat la suprafață. Și din nou atîrnă, balansîndu-se, deasupra prăpastiei. Munca culegătorilor de cuiburi seamănă mult cu cea a căutătorilor de perle, numai că aceștia din urmă se scufundă sub apă de unde adună scoici. În peșteră însă operația e inversă: cuiburile atîrnă deasupra capului omului.

Munca culegătorului e atît de primejdioasă și supusă de fiecare dată unui risc mortal, încît aceștia s-au transformat într-o castă foarte închisă, măcinată de superstiții. Culegătorii sînt convinși că oricît de prevăzători, de abili și de pricepuți ar fi, mai devreme ori mai tîrziu vor sfîrși prin a se prăbuși, iar la zeci de metri în jos li așteaptă pietre ascuțite. Femeile n-au voie să vină în insule, căci pot aduce ghinion. Eclipsese de soare, o stea căzută în timpul nopții, strigătul unei păsări sînt tot atitea semne care-i determină pe culegători să întrerupă lucrul și să aștepte pînă cînd soarta se va milostivi și le va îngădui să-și reia munca. Și așa în fiecare zi, căci trebuie să se grăbească, să se grăbească. A doua zi poate veni concesionarul și cuiburile n-au fost încă adunate.

Dacă lucrurile merg bine, în cîteva zile treaba e terminată, peșterile sînt iar goale; numai lăstunii se rotesc disperăți deasupra insulei, lunecă pe pereții și tavanele peșterilor, căutîndu-și cuiburile (lăstunii de piatră nu pot sta pe crengi; ei pot umbla numai pe suprafețe netede). Negăsindu-și culcușurile, păsările se apucă cu același zel să-și construiască altele noi. Căci și ele se grăbesc.

De data aceasta cuiburile sînt mai închise la culoare decît primele: trandafirii în loc de albe. Se spune că păsările nu mai pot să producă o cantitate suficientă de masă cleioasă, încît o subțiază cu singele lor (altă superstiție a culegătorilor). Oricum, cunoscătorii prețuiesc cuiburile trandafirii mai mult decît pe cele albe. A treia oară păsările își construiesc niște cuiburi mici, colorate în roșu-brun. Și se grăbesc să-și depună ouăle, căci se apropie luna mai. Culegătorii nu se ating de o parte din aceste ultime cuiburi; altminteri, dacă le-ar aduna pe toate, în cîteva ani păsările ar dispărea.

Apoi trece și luna mai. O șalupă cu motor acostează la țărnul insulei ca să ia la bord ultimele cuiburi și pe culegători. Colacii de frînghie, sacii, cîrligele sînt încărcate în grabă. Dacă anul a fost bun și s-au putut culege cuiburi multe, cu banii care le rămîn după ce plătesc concesionarului insulei culegătorii o pot scoate la capăt pînă la următoarea campanie de cules. Dacă însă a fost secetă și cuiburi puține, trebuie să se angajeze argați. Lăstunii care se rotesc ca niște puncte în văzduh însoțesc barca pînă aproape de țărni.

Curățate și prelucrate, cuiburile iau drumul restaurantelor și al farmaciilor. Se vind cu prețuri mari, pentru că, se spune, redau tinerețea și vigoarea...

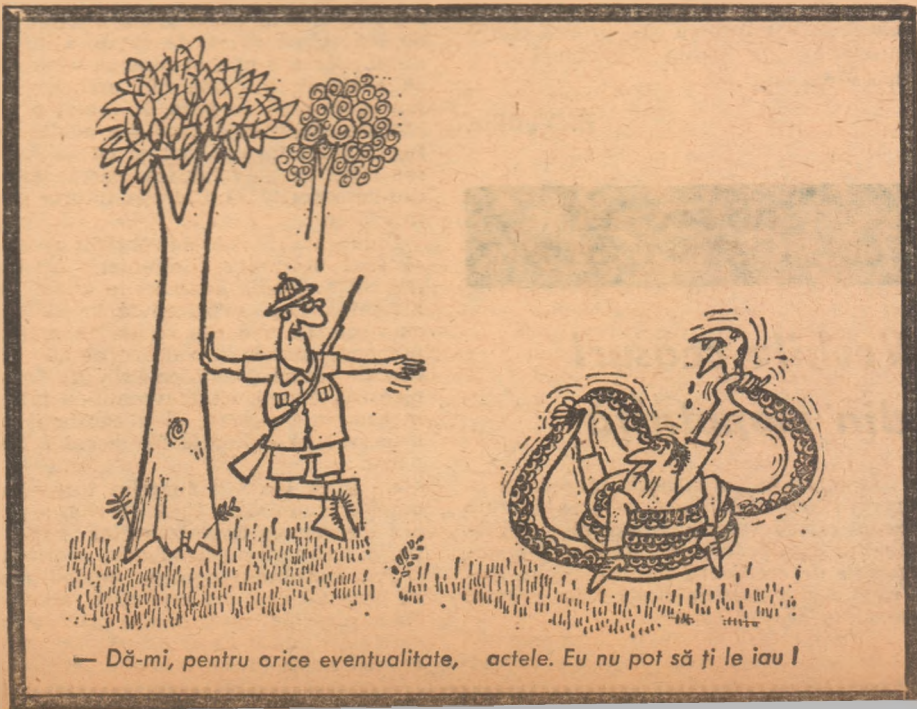
I. Mojeiko

FRANȚA

Hoteluri și steluțe

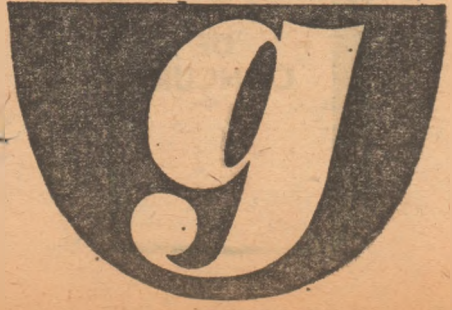
Dis-de-dimineață, cînd Parisul era încă învăluit într-o piclă violetă,

I. Kasumov

— Dă-mi, pentru orice eventualitate, actele. Eu nu pot să ți le iau!

globe
 globul globul
 globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

RICA — Arad: 1) Aveți dreptate, dar problema e extramedicală. Cu moderație, soluția la care ați recurs este bună pentru o perioadă. 2) Am publicat și voi mai publica articole despre Yoga și în acest an. 3) Luați Glutarom 3 x 2 drajeuri pe zi și beți câte o cafea sau o fiolă de cofeină la ora 11. 4) Este un atribut al iernii. 5) Nu. 6) Vom publica și articole despre autosugestie.

ALEXANDRU KELETI — Cluj: Confirmăm primirea scrisorii dv. Vă vom răspunde după ce vom avea răspunsul unui neuropsihiatru.

GH. FARAON — GIU — Brașov: Există o boală numită „umăr dureros” și am scris despre ea într-un număr recent. După descrierea dv. este greu să ne dăm seama despre ce e vorba. Metaforic vorbind, nu cumva e o „haină grea” care a căzut pe un umăr?

C.P. ZARAFOAIA — Pucioasa: În general, tratamentul hormonal este contraindicat dacă se constată închiderea cartilajelor de creștere. Consultați totuși un specialist endocrinolog.

IOAN CRAFCIUC — Timișoara: Vă mulțumim pentru scrisoarea dv. caldă. Vom supune spre cercetare metoda indicată. S-ar putea să aveți dreptate, deși anosmia, ca orice simptom sau boală are cauze variate. Oricum, tratamentul cu vitamină E în doze mari merită încercat, întrucât îndeplinește sigur dezideratul medical de bază „primum non nocere”...

D. C. — Slatina: 1) Impachetările cu cefină sînt utile în durerile reumatice.

Se fac după următoarea rețetă: parafina topită se scurge pe o bucată de pinză; se lasă să se răcească puțin, apoi se aplică pe regiunea dureroasă avînd grijă să nu frigă pielea. Se acoperă cu o flanelă. Se fac serii de 15—20 zile (seara). 2) Problema fiicei dv. a fost sintetizată de un filozof astfel: sexul slab este mai tare decît sexul tare, pentru că acesta din urmă are o mare slăbiciune pentru sexul slab.

Un puști afurisit

(Urmare din pag. 5-a)

că saltul făcut de mașină în trecut fusese foarte mic.

Zile de-a rîndul m-am ținut după cei doi tineri. Jubilam. O, Rigoare matematică! O, Logică, ce frumoase sinteți. Știința repară totul.

Și totuși... Uneori, cei doi tineri se priveau cu coada ochiului bănuitori. Păreau a-și aminti de o seamă de lucruri. Kuzma se cam enerva, iar fata care aducea cu mama lui Vania îl privea dușmănos.

Simțeam cum mi se brobonește fruntea de nădușeală.

Intr-o bună zi, Kuzma aștepta în fața unui ceas. Fata s-a apropiat și l-a privit lung. Apoi, fără să-i spună o vorbă, s-a întors spre un alt băiat, care o privea...

Am înțeles că totul e pierdut. Vania n-avea să se mai nască.

capoate

din relon și țesături noi de mătase. Uni sau imprimate Comode și călduroase. Bogat sortiment de modele și culori în toate magazinele de confecții.

RECOM (3783)

PIONIER '70

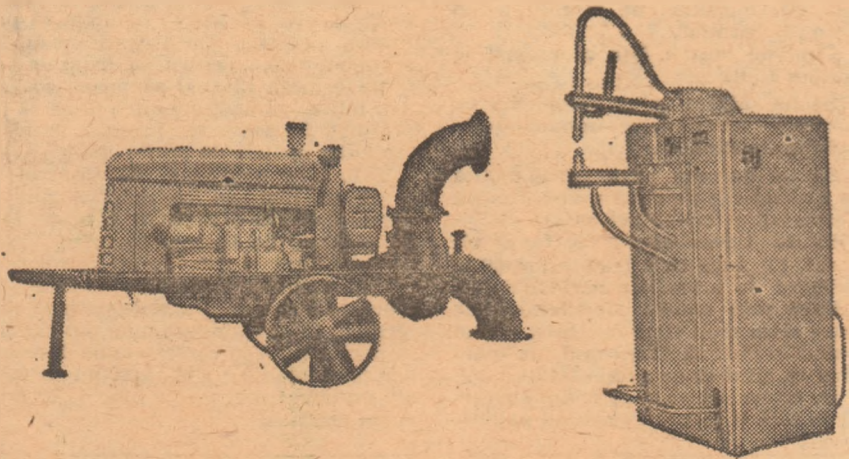
Flaro

Un model nou!
Stilou recomandat în mod special elevilor.
Capacitatea rezervorului: 1 cm³
Peniță aurită cu virful de iridiu.
Fabricat de „Flamura Roșie”
strada Riului Nr. 28
Sibiu

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

B-dul G. Coșbuc nr. 256, telefon 15830—15831
EXECUTĂ

- agregate de pompare tip D. 108—12 (țoli)
- mașină de punctat electrică
- ridicător hidraulic monobloc
- remorcă monoax pentru transportat lădițe cu struguri din vii cu distanța minimă între rînduri de 1,8 m și 3 m, precum și remorcă pentru transportat lădițe cu fructe.
- nicovale pentru forjă tip 63 kg., 100 kg. și 150 kg.
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

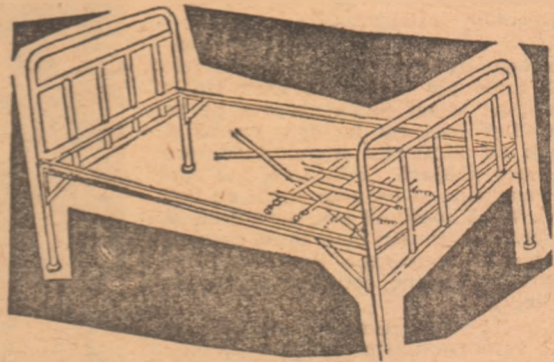

(3551)

I.I.S. „11 IUNIE” GALAȚI

Str. M. Kogălniceanu nr. 16

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse: găleți zincate, paturi pentru copii, paturi tip spital, internat etc., timplărie metalică (uși, ferestre), casmale, lopeți, greble.

Raid în spatele frontului

(Urmare din pag. 4-a)

în odioasa uniformă fascistă era de fapt ostaș sovietic.

Timp de câteva zile Kuznețov, Kaminski și Belov au umblat prin pădure, încercînd să se apropie de linia frontului. În primele zile ale lui martie au ajuns în preajma unui sat... unde au căzut cu toții, într-o luptă scurtă, dar crîncenă cu un grup de naționaliști îmbrăcați în uniforma Armatei Roșii.

O săptămîină mai tîrziu, un reprezentant al naționaliștilor burghezi ucraineni s-a întîlnit cu un șef al Gestapo-ului din districtul Galiția și l-a înștiințat că oamenii lui au arestat trei agenți ai serviciului de informații sovietic și că îi țineau sub pază puternică. Ca dovadă, trădătorul i-a prezentat raportul găsit asupra lui Kuznețov

după ce acesta murise. Și abia atunci a aflat serviciul secret fascist că misteriosul ofițer care-l executase la Rovno pe consilierul Reichului, generalul Gell, pe Funck, procurorul general al Ucrainei, care îl răpise de la locuința lui pe generalul Ilgen și care-i împușcase la Lvov pe vice-gubernatorul Bauer și pe doctorul Schneider fusese de fapt un cekist sovietic.

Gestapo-ul pusese mina pe raport, dar el ar fi vrut mai ales să-l captureze viu pe Siebert. Trădătorul îi făgădui să-l transfere pe cel arestat, dar bineînțeles nu pe degeaba. Fasciștii împliniră toate cererile naționaliștilor burghezi ucraineni, iar atunci aceștia, ca să ascundă minciuna, comunicară după două săptămîni Gestapo-ului că agenții serviciului de informații sovietic fuseseră, chipurile, uciși în timp ce încercau să fugă.

„Feminizarea” societății?

După ce două femei și-au spus punctul de vedere despre viața în doi în societatea modernă (articolele „Unde sînteți voi, D'Artagnani?” și „Unde sînteți voi, Penelope?”), dăm cuvîntul unui bărbat.

Marele Schiller a spus odată: „În conformitate cu natura și cu admirabila-i menire, femeia nu poate și nu trebuie să împartă cu bărbatul domeniul științei” — și s-a dovedit a nu avea dreptate. Azi femeia se simte în știință la fel de sigură ca și în celelalte sectoare de muncă intelectuală. În U.R.S.S., de pildă, intelectualitatea este alcătuită în proporție de 59 la sută din femei. Furați de plăcerea de a filozofa

Una din cele 80%

la anumite date pe tema egalității, n-am observat că ea a fost de mult înlocuită cu inegalitatea. De data aceasta în favoarea femeii. Mai mult, există domenii în care femeile, silindu-i pe bărbați să se retragă, alcătuiesc nu numai majoritatea, ci majoritatea absolută, zdrobitoare. E vorba de medicină (88 la sută), învățămînt (70 la sută), planificare și economie (60 la sută).

Dar „spiritul dominator” al femeilor se vedește nu numai în U.R.S.S., e vorba de un fenomen mondial, bineînțeles, în proporții variabile. Un savant francez l-a caracterizat chiar ca pe „un proces de feminizare a societății”.

Asta-i situația azi. Iar în viitor nu trebuie să ne așteptăm deloc ca ea să se schimbe în favoarea bărbaților. Cum să reacționăm? Să sunăm din trimbițe sau să coborîm steagurile? Să exprimăm felicitări sau condoleanțe? Nimic din toate astea. Să ne păstrăm calmul și să acceptăm lucizi situația.

Dar să vedem, la ce poate duce continua izgonire a bărbaților din sferele tradiționale ale activității lor? Unele prototipuri le-am putea observa de pe acum. Dar încă nu ne dăm seama și vorbim cu admirație și duioșie despre soții care prepară mîncarea, fac cozi prin magazine și hrănesc copiii cu lingurița. Dacă continuă așa, nu e greu să ne închipuim timpul cînd astfel de ocupații se vor transforma din excepții fericite în fenomene cotidiene la fel de fericite.

De altfel, acest curs al lucrurilor este într-o oarecare măsură logic. După cum se știe, întronarea patriarhatului a fost legată de rolul hotărîtor al forței fizice, unde înțietatea o aveau bărbații. Engels a caracterizat trecerea la patriarhat ca pe o înfrîngere mondial-istorică a sexului feminin. Acum intrăm într-o epocă în care rolul determinant este jucat tot mai mult de intelect. Or femeile sînt bine dotate în privința asta, ceea ce a și dus la poziția lor dominantă în sferele profesiilor intelectuale (în ciuda comentariilor ironice la adresa inteligenței feminine, pe care bărbații continuă să le facă din naivitate sau ca să se consoleze).

Pînă în ultima vreme năzuința femeilor către superioritate, trăsătură adincă intrată în firea lor, putea să se manifeste numai în cultivarea perfecțiunii fizice. Timp de cîteva epoci istorice aceasta a fost pentru femei singura scară a valorii lor. Acum s-a mai ivit una: perfecțiunea intelectuală. Iată de ce putem să ne așteptăm ca după parada frumuseții să urmeze nu mai puțin strălucitoarea paradă a inteligenței feminine. Paradă la care bărbații vor

avea un rol de observatori și statisticieni.

De altfel trebuie să spunem că n-ar fi o situație nouă. La unele popoare epoca domniei feminine nu-i chiar atît de îndepărtată. Din însemnările medicului de casă al lui Petru I, care a vizitat Caucazul prin anii 1717—1722, aflăm că a găsit acolo locuri unde femeile, mînuind arma și dominîndu-l pe bărbat, le rezervau acestora doar munca cea mai murdară din gospodărie.

Să nu încercăm să oprim roata istoriei. S-o lăsăm să se învîrtească. Să le lăsăm pe femei să-și susțină teze de doctorat și să devină directoare de fabrici.

Dar, indiscutabil, omul ca personalitate e mai presus de omul-profesionist. Indiscutabil, omul în esența lui e mai presus de toate galoanele, titlurile și etichetele pe care i le dă civilizația modernă.

— Să fiți Bonaparte și să devii împărat! Ce decădere! așa ar fi comentat evenimentul un contemporan de-al lui Napoleon.

Să fiți femeie și să devii numai fizician. Sau matematician. Dacă pentru asta trebuie să piardă măcar o particică din ceea ce o face femeie în sensul elevat al cuvîntului, atunci nu există răsplătă ca să compenseze această pierdere.

Față de ceea ce se întîmplă, eu personal nutresc o mare speranță: greutatea pe care bărbatul a purtat-o singur, milenii de-a rîndul, pe umerii lui, ca Atlas, să fie preluată tot mai mult de partenerile noastre.

Poate că această perspectivă va face acceptică acea jumătate a omenirii din care, cu onoare face parte și semnatarul rîndurilor de față. Sau o va face să ridă ironic. Dar nu așa rideau oare și femeile în epoca patriarhatului, cînd cineva făcea aluzie la posibilitatea unei viitoare domnii a bărbatului?

Alexandr Gorbovski

SPORT

Un portar (de hochei) fără mască

Din echipa U.R.S.S. care a deschis, în 1963, la Stockholm, o mare serie de succese, vor fi prezenți miine, tot la Stockholm, gazda noii ediții a campionatului mondial de hochei, numai patru veterani: portarul Viktor Konovalenko, fundașii Vitali Davidov și Alexandr Ragulin și atacantul Viaceslav Staryinov. Toți patru au în jur de 30 de ani — puțin sub sau puțin peste. Dar sînt și acum stîlpii echipei.

În ce-l privește pe Viktor Konovalenko, expresia i se potrivește și la propriu. Cu statura-l urieșească stă înfipt în fața porții-vamă greu de trecut pentru adversari. Portarului nu i se iartă greșelile, el n-are dreptul să greșească. Dacă joacă bine, se socotește că așa

— Pe aici nu se trece (decît cu voia mea)!

e firesc. Dacă scapă pucul, toate fulgerele se dezlănțuie în capul lui. Categorie, în hochei funcția de portar e cea mai grea și mai îngrată. De aceea și legendele îi dau tîrcoale mai încet. Eroi sînt mai ales atacanții, cei care înscriu purtîndu-se ca vîntul și ca gîndul spre poarta adversă. Despre ei se cunosc tot soiul de amănunte biografico-sportive, admiratorii înfocați îi urmează pas cu pas, iar cînd nu pot cu pasul o fac cu imaginația. Dar portarii... Să-l luăm, de exemplu, pe Viktor Ko-

novalenko. În jurul lui s-a făcut puțină publicitate, deși contribuția sa la cîștigarea atîtor campionate mondiale a fost enormă. E drept, de vină e și firea lui. Tăcut, retras, Konovalenko se lasă greu abordat. Încercările de interviu eșuează de obicei după prima întrebare. „Totul e normal” — răspunde el fără chef, și reporterilor le pierd pofta să-l mai întrebă ceva. De aceea se cunosc puține date despre el. Dar destule ca să-l înțelegem pe omul care este Konovalenko după ce își scoate masca și celelalte atribute vestimentare ale complicatului echipament de hocheist.

Viktor Konovalenko a luat loc în poartă cînd avea 15 ani. De atunci datează și prima-i cicatrice. Pucul i-a spart fruntea, băiatul a fost dus la spital și fără să-și desceșteze dinții a răbdat ca rana să-i fie cusută pe viu. Cînd a venit acasă cu capul bandajat, măcă-sa, speriată, a început să plîngă: „Au să te omoare la hocheiul ăla al tău!” El a mormăit numai: „N-au să mă omoare”. De atunci s-au mai adăugat vreo douăzeci de cicatrice. A avut și piciorul fracturat și s-a antrenat cu el în ghips, ca să se obișnuiască cu durerea. La campionatul mondial de la Viena a jucat cu niște dureri îngrozitoare. Și ce bine a jucat...

Retrasul, nesociabilul Viktor are o inimă de aur, care cuprinde multă fidelitate față de clubul său, „Torpedo”, din Gorki, față de coechipieri și antrenori. Cluburile din Moscova l-au asaltat cu propuneri de transfer extrem de avansate, dar nu l-au putut cînti din orașul lui natal. O singură dată era gata să cedeze, dar pentru că noii antrenori, simțindu-se stăpîni pe situație, s-au purtat nedelicat cu cel vechi, Viktor a renunțat imediat la colaborarea cu ei. Ingratitudine față de cel care-l formase nu putea îngădui.

Există o mică tradiție: la 11 martie, cînd Viktor își serbează ziua de naștere, el joacă neapărat în poarta echipei sale. Tradiția a început în 1955, cînd Viktor implinea 17 ani și antrenorul Dmitri Boghinov i-a încredințat poarta echipei „Torpedo”. A fost darul cel mai scump pentru sărbătorit.

Anul acesta va amîna sărbătorirea pînă în ziua primului meci al campionatului mondial. Își îngăduie această abatere de cîteva ani și ea îi face plăcere.

— Și ziceti că nu-i cîinele dumneavoastră?
Desen de E. Șabelnik

COSMETICĂ

Punctul cel mai vulnerabil

Din punct de vedere cosmetic, gîtul este partea cea mai vulnerabilă a corpului nostru. La gît pielea e foarte subțire, singele circulă mai lent, astfel încît pielea este hrănită mai prost, îmbătrînește mai repede, își pierde elasticitatea. La cele de mai sus se adaugă apoi și neglijența noastră, fiindcă nu știm cum se face că de gît uităm. Fața ne-o îngrijim, ne-o ungem cu cremă, dar ne oprim — ca la un hotar imuabil — la bărbie. Iar apoi ne mîhnim că gîtul ne trădează vîrsta. Cum să prevenim această neplăcere?

Iată cîteva sfaturi pe care ni le dă revista „Rabotnița”.

● Cînd ne ungem fața cu cremă, să nu uităm gîtul.

● Să ne spălăm gîtul cît de des cu apă rece — acest lucru îmbunătățește circulația singelui.

● Să nu dormim pe o pernă înaltă și în nici un caz pe două perne, fiindcă se formează riduri adînci pe gît.

● Să ne ținem drept, cu capul eît mai sus. Pe lingă că e frumos, ne pune la adăpost de primejdia bărbiei duble.

● Dacă prin natura îndeletnicirilor noastre stăm mult timp aplecate, e bine din cînd în cînd să dăm capul pe spate pentru ca gîtul să se odihnească.

● De cîteva ori pe zi să lovim energie gîtul în față și în părți cu dosul palmei.

Dialog -
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
g dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog dial

● Seara sau dimineața să facem cinci minute o gimnastică specială:

— Încrucișînd palmele la ceafă, să le apăsăm puternic opunînd rezistență în așa fel încît gîtul să se încordeze.

— Să plasăm mîinile sub bărbie și să aplecăm capul în jos încercînd să le înfrîngem rezistența.

— Culcate pe burtă să dăm capul cît mai pe spate și să revenim.

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv.; mai ales dacă ea este de interes general.

Florile și aerul din încăperi

I.

Ce influență au plantele din locuințele noastre asupra sănătății?

Gheorghe Costirco

Timișoara

Cal. Sagului BL B 16 Sc. C. ap. 11

R.

În afară de rolul lor decorativ, florile și plantele de cameră au și un rol igienic. Prin intermediul lor, printre altele, omul își alcătuiește un microclimat în care compoziția aerului poate modificată favorabil.

Se știe că pigmentul clorofilian, care se găsește în părțile verzi ale plantelor (și de care depinde culoarea verde a frunzelor) are proprietatea de a elibera, din bioxidul de carbon atmosferic, oxigen. Această degajare de oxigen... verde se produce numai cînd planta este supusă acțiunii razelor solare. Deci numai ziua și numai dacă plantele sînt expuse la lumină.

Tot datorită acestui proces, plantele nu numai că furnizează oxigen proaspăt dar purifică aerul. Se știe că importante cantități de bioxid de carbon sînt eliminate de oameni și animale o dată cu aerul expirat. Astfel, dacă aerul inspirat conține 0,03% CO₂, în aerul expirat conținutul de CO₂ ajunge la 4,4%. În încăperile locuite, mai ales în cele insuficient aerisite, procentul de CO₂ este adesea foarte mare, exercitînd o acțiune toxică asupra organismului.

Pentru a facilita fotosinteza și deci a ne bucura din plin de binefacerile plantelor trebuie să avem grijă ca ele să fie expuse la lumină, folosind cît mai judicios spațiul. Este bine, de asemenea, ca stativele sau pervazul ferestrelor să fie vopsite în culori deschise, de preferință în alb, pentru ca plantele să primească prin reflexie o cantitate de lumină în plus. Pentru ca frunzele să poată asimila bine și să primească cît mai multă lumină, ele nu trebuie să fie prăfuite. De aceea vor fi șterse periodic sau chiar spălate de praf.

Și încă o mențiune. E adevărat că respirînd, plantele consumă și ziua oxigen, dar într-o cantitate infimă față de bioxidul de carbon. Noaptea, însă, în lipsa luminii plantele nu mai consumă bioxidul de carbon, în schimb ne „fură” din oxigenul atît de necesar respirației. Cîteva ghivece mici pot rămîne în permanență în camera unde dormim, dar dacă plantele sînt mari iar camera are un cubaj redus, este bine să le evacuem noaptea.